

Werken met EPA's - Wat wordt er van docenten en begeleiders verwacht?

Binnen de master Geneeskunde vormen EPA's de basis voor het leren en ontwikkelen in de klinische praktijk. EPA's (Entrustable Professional Activities) zijn herkenbare professionele activiteiten die een student geleidelijk steeds zelfstandiger leert uitvoeren. Ze combineren verschillende aspecten van het professioneel handelen, zoals medische kennis, klinische vaardigheden, klinisch redeneren, communicatie, samenwerking en professioneel gedrag.

De zes EPA's binnen DNUA zijn:

1. **Anamnese, lichamelijk onderzoek en differentiaaldiagnose**
2. **Aanvragen en interpreteren van aanvullend onderzoek**
3. **Opstellen van een behandelplan**
4. **Overdragen, ontslaan en/of verwijzen van patiënten**
5. **Dagelijkse (zorg)organisatie**
6. **Uitvoeren van medische verrichtingen**

Deze EPA's komen gedurende de master terug in verschillende zorgcontexten. Het gaat daarbij niet om het afvinken van afzonderlijke handelingen, maar om de ontwikkeling van het **professioneel functioneren en de toenemende zelfstandigheid** van de student.

Hoe werkt het in de praktijk?

EPA's worden geïntegreerd in het dagelijks werkplekleren. Studenten voeren professionele activiteiten uit en vragen hierover regelmatig een korte observatie en feedback. Als begeleider observeer je de student en geef je feedback op wat je daadwerkelijk hebt gezien.

Daarnaast geef je een inschatting van het **passende supervisieniveau**: hoeveel begeleiding heeft deze student in een vergelijkbare situatie nodig?

Een goede observatie hoeft niet lang te zijn. Het belangrijkste is dat de feedback concreet maakt:

- wat de student al goed doet;
- wat beter of anders kan;
- wat een logische volgende stap is.

Stimuleer studenten om ook observaties te vragen wanneer iets nog niet goed gaat. Juist die momenten leveren waardevolle informatie op voor het leren.

Supervisioneniveaus

Binnen DNUA worden de volgende supervisioneniveaus gebruikt:

1. Observeren

De student observeert de activiteit die de supervisor uitvoert.

2. Uitvoeren met proactieve, directe supervisie

- **2a:** student en supervisor voeren de activiteit gezamenlijk uit.
- **2b:** de student voert de activiteit uit; de supervisor is aanwezig om zo nodig in te grijpen of aan te vullen.

3. Uitvoeren met indirecte, reactieve supervisie

Na de activiteit wordt deze mondeling besproken:

- **3a:** de supervisor moest de activiteit volledig controleren en had meerdere en/of essentiële aanvullingen.
- **3b:** de supervisor hoefde alleen specifieke onderdelen te controleren en had enkele aanvullingen.
- **3c:** de supervisor hoefde alleen specifieke onderdelen te controleren omdat hij/zij eindverantwoordelijk is; er waren geen aanvullingen.

Binnen de master worden alleen niveau 1 t/m 3c gebruikt. Niveau 4 (supervisie op afstand) en niveau 5 (superviseren van anderen) zijn niet van toepassing.

Het benodigde supervisioniveau is altijd **contextafhankelijk**. In een nieuwe, complexe of acute situatie kan meer begeleiding nodig zijn dan bij een bekende of minder complexe situatie. Het is dus normaal dat een student in verschillende situaties verschillende supervisioneniveaus laat zien.

Gedurende de opleiding verschuift de ontwikkeling geleidelijk van observeren en directe supervisie naar meer zelfstandige uitvoering met indirecte supervisie.

Waar werken studenten naartoe?

Per EPA is in het handboek beschreven welk supervisioniveau studenten in de verschillende fasen van de opleiding moeten bereiken. Als algemene lijn geldt dat studenten in de master toewerken naar **indirecte, reactieve supervisie (3a)** voor de EPA's, passend bij de context en de specifieke EPA.

Voor sommige EPA's en verrichtingen gelden specifieke niveaus. Zo wordt bijvoorbeeld bij EPA 3 verwacht dat studenten in B3 onder directe, proactieve supervisie (2b) een behandelplan kunnen opstellen. Voor verschillende verrichtingen binnen EPA 6 gelden eveneens specifieke niveaus.

Het is belangrijk om het supervisioniveau te zien als informatie over de **ontwikkeling van zelfstandigheid**, en niet als een oordeel over één afzonderlijk optreden. Een lager supervisioniveau kan in een nieuwe, complexe of acute situatie heel passend zijn.

Hoe bouwen studenten hun portfolio op?

Studenten verzamelen gedurende een LINK veel observaties en feedback van verschillende begeleiders en in verschillende contexten. Dit noemen we **leerdata**. Deze informatie helpt hen om te reflecteren, leerdoelen te formuleren en hun ontwikkeling te volgen.

Een deel van deze informatie selecteren studenten later als **bewijsdata** voor de voortgangs- en beoordelingsbeslissing. Het is daarom belangrijk dat studenten voldoende variatie in hun observaties opbouwen.

Als begeleider draag je hieraan bij door studenten regelmatig de gelegenheid te geven zich te laten observeren en door bruikbare, concrete feedback vast te leggen.

Wat betekent dit voor jou als begeleider?

Je hoeft niet van iedere observatie een uitgebreide beoordeling te maken. Het gaat vooral om **regelmatig observeren, goede feedback geven en een passend supervisieniveau inschatten**.

Een goede werkwijze is:

Observeren → feedback geven → bespreken → student laat verbetering zien → opnieuw observeren.

Zo ontstaat over de tijd een betrouwbaar beeld van de ontwikkeling van de student.

Hoeveel observaties verzamelen studenten?

Per LINK geldt een vastgesteld aantal observaties en een vastgesteld aantal bewijsdata dat uiteindelijk zichtbaar wordt gemaakt voor de beoordeling:

LINK	Observaties Bewijsdata zichtbaar voor PBC	
LCL – 10 weken	40	24
Beschouwend – 16 weken	64	32
Peri-operatief – 16 weken	64	32
MMM – 19 weken	76	40

Voor de bewijsdata gelden daarnaast minimumaantallen per observatievorm en per EPA. De bewijsdata moeten afkomstig zijn uit minimaal twee verschillende werkplekken. De precieze EPA-specifieke aantallen staan in het handboek.

Hoe vindt de beoordeling door de beoordelingscommissie plaats?

De student selecteert uit de verzamelde leerdata de bewijsdata die in het portfolio zichtbaar worden gemaakt. De **Portfolio Beoordelingscommissie (PBC)** beoordeelt vervolgens het functioneren op basis van het totaalbeeld.

Daarbij wordt gekeken naar de ontwikkeling over de tijd, verschillende observaties en contexten, feedback, reflecties en de mate van zelfstandigheid. Eén afzonderlijke observatie of één supervisieniveau is nooit op zichzelf bepalend.

De PBC beslist uiteindelijk over de formele toekenning van een EPA en het bijbehorende supervisieniveau. Het uitgangspunt daarbij is of er op basis van het geheel aan informatie voldoende vertrouwen is dat de student de EPA op het voor die fase verwachte niveau kan uitvoeren.

Kortom

EPA's maken het leren in de praktijk zichtbaar. Als begeleider help je studenten vooral door regelmatig te observeren, concrete feedback te geven en mee te denken over hun volgende stap in zelfstandigheid.

Zo dragen observaties niet alleen bij aan de toetsing, maar vooral aan het doel waar het om draait: **studenten steeds beter leren functioneren als beginnend arts.**